

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.40/2024/21.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. február 7. és február 21. napján megtartott folytatólagos nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lőszerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt vádlott1 volt zászlós I. rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2024. február 29. napján kihirdetett Kb.I.26/2023/37. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottal szemben a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő 2 rb szolgálati visszaélés büntette miatt indult büntetőeljárást megszünteti.

vádlott1 volt zászlós I. rendű és vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést egyenként 2-2 (kettő-kettő) év börtönbüntetésre enyhíti.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést mindkét vádlott esetében mellőzi.

A vádlott1 volt zászlós I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 (négy) évi, míg a vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti.

vádlott1 volt zászlós I. rendű vádlott és vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét vádlott1 volt zászlós I. rendű és vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2024. február 29. napján kihirdetett Kb.I.26/2023/37. számú ítéletével vádlott1 volt zászlós I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki lőszerezéssel visszaélés büntetében (Btk. 325. § (2) bekezdés a) pont) és hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt – halmazati büntetésül – 4 év fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy az I. rendű vádlott a szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámítani rendelte az I. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Az elsőfokú bíróság vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki lőszerezéssel visszaélés büntetében (Btk. 325. § (2) bekezdés a) pont), szolgálati feladat alóli kibúvás büntetében (Btk. 439. § (1) és (2) bekezdés) és 2 rendbeli szolgálati visszaélés büntetében (Btk. 441. § (1) bekezdés), ezért őt – halmazati büntetésül – 4 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a II. rendű vádlott a szabadságvesztésből a büntetés fele részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Ellenben vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottat az ellene robbantószerezéssel visszaélés büntette (Btk. 324. § (1) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A kihirdetett ítéletet az ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott három munkanapi határidőben mindkét vádlott vonatkozásában tudomásul vette, míg a vádlottak és védőik elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítéséért jelentettek be fellebbezést, a felmentő rendelkezést az érdekeltek tudomásul vették.

[3] Az I. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában előadta, hogy álláspontja szerint az elsőfokon eljáró Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának marasztaló ítélete megalapozatlan, helytelenül állapította meg a tényállást, ítéletének tényállásában tényről további tényre helytelenül következtetett. Az általa megállapított egyes tények ellentétesek a beszerzett egyéb bizonyítékokkal, ezen ellentétek feloldása vonatkozásában tett ítéleti megállapítások okszerűtlenek voltak, több esetben nem alkottak zárt logikai láncot. Hivatkozott arra, hogy a felvett 300 db lőszer I. rendű vádlott általi felvétele jogszerű volt, azok nem jogellenesen kerültek a birtokába, a versenyre készülők – így vádlott1 is - annyi lőszert vehettek fel, amennyit csak akartak. Erre hivatkozással utalt arra, hogy az I. rendű vádlottnak nem is lett volna szüksége a II. rendű vádlott nevében saját célra lőszert vételezni az ellátó pontokról. Az, hogy vádlott2 alezredes nevét írta a kérelmi lapra, kizárólag azzal magyarázható, hogy ezen lőszereket előzetes engedély alapján a II. rendű vádlott részére történő átadás céljával vételezte. Utalt arra, hogy ettől függetlenül a hamis magánokirat felhasználásának vétsége megvalósulhatott, bár álláspontja szerint az a tény, hogy ezt a felettese tudtával és engedélyével, sőt, adott esetben utasítására írta alá helyette, a társadalomra veszélyesség hiányát veti fel. Erre tekintettel álláspontja szerint a lőszerezéssel visszaélés büntetést az I. rendű vádlott nem követte el. Ezen kívül utalt arra is, hogy az I. rendű vádlott olyan rövid ideig tartotta birtokában a lőszereket, hogy a „tartás” elkövetési

magatartásként nem állapítható meg, a birtokállapot egy tartós, huzamosabb ideig tartó hatalmat feltételez a dolog felett. Az I. rendű vádlott elfogásáról készült jelentések és az iratok tanulsága szerint azonban a TEK állományának tagjai az I. rendű vádlottat a lőtér elhagyását követően 8, maximum 20 percen belül állították meg. Utalt arra is, hogy a vádlott tudattartalma a löszerek engedély nélküli tartásának tekintetében nem tisztázott. A védő az általa kifogásolt elsőbírói következtetések, megállapítások megjelölését és a védelem által azokkal szemben elfogadni indítványozott okfejtések ismertetését követően elsődlegesen azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és védencét az ellene emelt vád alól elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel, erre figyelemmel pedig a büntetés kiszabását mellőzze.

[4] Másodlagos indítványában az I. rendű vádlott védője a kiszabott büntetés jelentős enyhítését kérte. E körben hangsúlyozta, hogy védence vádlott2 II. rendű vádlott alárendeltje, beosztottja volt, aki a felettese parancsára, parancsnoka tudta, beleegyezés és engedélye birtokában követte el az ítéletben rögzített cselekményeket. Ezen cselekmények – bár álláspontja szerint inkább csupán fegyelmi vétségnek tekinthetők, szolgálati szabályt sértettek – a lövészversenyeken való eredményes részvételt, az ahhoz szükséges gyakorlás lehetővé tételét szolgálták, a vádlottaknak az alakulatnak való dicsőségszerzés volt a célja, fő motivációja. Védencének egészen biztosan nem egyéb más közösségellenes, aljas, vagy nyíltan a társadalommal való szembe helyezkedés volt a célja. Védence cselekménye tekintetében a társadalomra veszélyesség csekély foka egyértelműen megállapítható. A védő álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál nem volt tekintettel, illetőleg nem értékelte kellő súllyal a belső arányosságra vonatkozó követelményt. Nem értékelte az elsőfokú bíróság kellő súllyal az enyhítő körülmények vonatkozásában azt, hogy védence az ítélet meghozatalakor három, azóta azonban már négy kiskorú gyermekről – melyből jelenleg már három gyermeket saját háztartásban nevel – köteles gondoskodni. Ezen túlmenően a védő hivatkozott arra, hogy védence büntetlen előéletű, sem büntető, sem szabálysértési eljárás vele szemben azóta sem indult. Az I. rendű vádlott az eljárás kezdetétől végig következetesen – bár bűnösségére nem kiterjedő – ténybeli beismerő vallomást tett. Mindemellett a védence és élettársa CSOK támogatást, babaváró hitelt és egyéb pénzügyi hitelt vett fel ingatlan tulajdonuk megvásárlásához, mely hitel törlesztése és a család létfenntartása lényegében védencére hárul. A védő indítványozta azt is, hogy a másodfokú bíróság védencével szemben - a Be. 567. § (1) bekezdés f), valamint a Be. 567.§. (3) bekezdésére, a (1) – (2) bekezdésére figyelemmel - szüntesse meg a hamis magánokirat felhasználásának vétségében az eljárást, tekintettel arra, hogy a jelentősebb tárgyi súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából ennek nincs jelentősége.

[5] A II. rendű vádlott védője is előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását a Fővárosi Ítéltáblánál, melyben az elsőfokú katonai tanács előtti perbeszédében előadottakat fenntartotta, azokat is kérte a fellebbezés elbírálása során értékelni. Tételesen megjelölte, hogy az ítéleti tényállás mely részeit kéri mellőzni, illetve azt mivel indítványozza kiegészíteni. Álláspontja szerint a mellőzni indítványozott tényállásrészek a vád tárgyát nem képezték, az azt megalapozó tények vonatkozásában érdemi bizonyítás nem történt, ami a tisztességes eljárás követelményeit, különösen a terhelt védekezéshez való jogát súlyosan sérti. Ezek alapján azt indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 607.§ (1) bekezdés b) pontja alapján, a (3) bekezdés alkalmazásával a fellebbezéssel támadott ítéletet 2 rendbeli szolgálati visszaélés büntette és a minősítést megalapozni szándékozott tényállásrészek vonatkozásában

helyezze hatályon kívül. A védő a szolgálati feladat alóli kibúvás büntette tekintetében utalt arra, hogy a II. rendű vádlott a szolgálati feladatai alól mentesülni nem kívánt, annak reális lehetőségével nem kellett számolnia, hogy őt is intézkedés alá vonják. Ennek okán tehát az előre nem látható következményekbe sem nyugodhatott bele, amikor a löteret elhagyta, és mivel a védelmi álláspont szerint megalapozottan semmit sem kellett ezzel kapcsolatosan előre látnia, így a gondatlansága sem merülhet fel. E körben az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján részben megalapozatlan, amely megalapozatlanság azonban a Be. 593.§ (1) bekezdés b) pontja alapján kiküszöbölhető. Mindezek alapján a védő azt indítványozta, hogy az ítéltábla az iratok tartalma és a helyes ténybeli következtetés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 604.§ (1) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg, és védencét az ellene szolgálati feladat alóli kibúvás büntette miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel.

[6] A II. rendű vádlott védője egy további, a büntetés enyhítésére irányuló indítványt is előterjesztett. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács nem vette számba teljeskörűen a védenca javára szóló enyhítő körülményeket. Arra az esetre, ha az ítéltábla a szolgálati feladat alóli kibúvás büntette vonatkozásában a felmentésre irányuló indítványt nem tartaná alaposnak, szükségképpen enyhítő körülményként kérte figyelembe venni a bűnösség alanyi oldalán, hogy II. rendű vádlott cselekményét nem a szolgálati feladat alóli mentesülés motiválta, hanem a katonai szocializáció során kiemelkedő értékűként meghatározott és az egyenruhában is kifejeződő összetartozás és bajtársi gondolkodás. A védői álláspont szerint – még ha nem is mindenben kifogástalanul járt el – méltányolható, hogy a felelős vezető az alárendeltje segítségére siet. E bűncselekmény megállapítása esetén kérte figyelembe venni, hogy az eshetőleges szándék is enyhítő körülmény.

[7] Álláspontja szerint a lőszerrel visszaélés büntettével összefüggésben az elsőfokú bíróság elmulasztotta nyomatékos enyhítő körülményként értékelni, hogy a löszerek egy katonai objektumban voltak, az épület ráccsal védett legfelső szintjén lévő irodában, lakattal lezárt lőszeres ládában. Figyelemmel a löszerek biztonságos tárolási körülményeire, a II. rendű vádlott cselekménye – még ha diszpozíciószerű is – a társadalomra rendkívül kis mértékben veszélyes, szemben azzal, mint ami miatt a jogalkotó e törvényi tényállást megalkotta. Ezzel összefüggésben a védő annak a lehetőségét is felvetette, hogy akár a cselekmény társadalomra veszélyességének hiánya is felmerülhet, amely viszont kérdésessé teheti a cselekmény bűncselekménynek minősülését. A védő szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor súlyosító körülményként értékelte a löszerek „nagy” mennyiségét, mivel az elkövetési tárgy mennyiségének felső határa nincs meghatározva, viszonylagossá és szubjektívvá válik, hogy a jogalkalmazó mit tekint súlyosító körülményként értékelhető mennyiségnek. A törvény azt a minimum mennyiséget szabályozza, amelynek a megléte esetén egyáltalán a büntetőjog hatálya alá kerül a cselekmény. Az elsőfokú bíróság továbbá elmulasztotta értékelni az alkalmoszerű elkövetést, a megbánó magatartást és a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást. A védő hivatkozott továbbá arra is, hogy az ítélet indokolásában szerepeltetett enyhítő körülményeket az elsőfokú katonai tanács nem vette kellő súllyal figyelembe a büntetés kiszabása során. Figyelemmel a büntetés céljára, a büntetéskiszabás elveire, az enyhítő körülmények számára és súlyára, a védői álláspont szerint az elsőfokú bíróság eltúlzottan súlyos büntetés szabott ki vádlott2 II. rendű vádlottal szemben, amelyre tekintettel a kiszabott büntetés jelentős enyhítése szükséges azzal, hogy a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség csekély foka miatt, a terhelt személyi

körülményeire figyelemmel a kiszabott főbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésének van helye még abban az esetben is, ha a felmentésre irányuló védői indítványokat az ítéltábla katonai tanácsa nem tartja megalapozottnak.

[8] Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.430/2024/3. számú átiratában utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatára az I. rendű vádlottat érintően a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű, míg a II. rendű vádlottat érintően – tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítéletnek az őt robbanóanyaggal visszaélés büntette miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezése ellen a katonai ügyész nem jelentett be fellebbezést – a Be. 590. § (4) bekezdésére figyelemmel korlátozott. Álláspontja szerint az elsőfokon eljáró katonai tanács a perrendi szabályokat betartotta, olyan eljárási szabályt nem sértett, mely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhetné. A katonai tanács az ügyfelderítési kötelezettségét maradéktalanul teljesítve valamennyi, az ügy megítélése szempontjából releváns bizonyítékot beszerezte és azokat ítélete indokolásában értékelte. Ennek eredményeképpen az I. és II. rendű vádlottak védekezésével szemben mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást, mely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól, ezért a másodfokú felülbírálat során irányadó. A katonai tanács indokolási kötelezettségét is teljesítette, az ítélete indokolásában a megszerzett bizonyítékokat részletesen bemutatta, azokat egyenként és összességében is értékelve részletes magyarázatát adta annak, hogy az egyes bizonyítékokat milyen mértékben vette figyelembe, illetve vetette el a tényállás rögzítése során. Logikus és részletes magyarázatát adta annak is, hogy a történeti tényállást a vádlottak védekezésével szemben miért alapította a vádlottak részleges ténybeli beismerő vallomásra, a kihallgatott tanúk vallomásaira, a nyomozás során végrehajtott kutatások során alkalmazott lefoglalások eredményére, az igazságügyi fegyverszakértői véleményre, valamint az egyéb általa ismertetett okiratokra. Álláspontja szerint a megalapozott tényállás mellett a katonai tanács bizonyíték mérlegelő tevékenységét támadó és a vádlottak felmentését célzó vádlotti és védői fellebbezések új tények, illetve bizonyítékok hiányában a másodfokú eljárásban nem vezethetnek eredményre. Kifejtette, hogy a rögzített tényállás alapján az elsőfokú katonai tanács helytállóan következtetett az I. és a II. rendű vádlott elkövetéskori tudattartalmára, szándékára és a bűnösségére és a vádlottak cselekményeit is törvényesen minősítette.

[9] A fellebbviteli ügyészi álláspont szerint a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket a katonai tanács teljes körűen feltárva és azokat értékelve helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok - elsődlegesen a generális prevenció érdekében - mindkét vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztést kell kiszabnia. A szabadságvesztés büntetés tartamának a meghatározásakor figyelemmel volt a vádlottak javára jelentkező enyhítő körülményekre és ezért helyesen tért el a Btk. 80. § (2) bekezdésében írt büntetés kiszabásakor irányadó középértéktől. Egyetértett a vádlottak közügyek gyakorlásától történő eltiltásával is, amely mellékbüntetés tartama arányban áll a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az ítélet belső arányossága megköveteli, hogy az I. rendű vádlott esetében is a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a meghatározása során a lényegében vele azonos bűnösségi körülményekkel bíró II. rendű vádlottal azonosan kell eljárni, erre figyelemmel a másodfokú eljárásban az I. rendű vádlott esetében is az enyhébb szabályokat kell alkalmazni. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség törvényesnek tartotta.

[10] A leírtak alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának Kb.I.26/2023/37. számú ítéletét a Be. 616. § (1) bekezdése alapján változtassa meg és rendelkezzen arról, hogy az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Be. 35. § (2) bekezdésének az alkalmazásával börtön és az I. rendű vádlott a Btk. 38. § (3) bekezdése alapján a szabadságvesztés büntetés fele részének a kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján történő helyben hagyására tett indítványt.

[11] A fellebbviteli nyilvános ülésen az I. rendű vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat fenntartotta és elsődlegesen a vádlott bűnösség hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentését indítványozta. Harmadlagosan a kiszabott büntetés jelentős enyhítését kérte. Fellebbezése alapjául elsőként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan, mivel álláspontja szerint a törvényszék tényből további tényre helytelenül következtetett, egyes megállapításai ellentétesek a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményével, továbbá hivatkozott a törvényszék mérlegelésének okszerűtlenségére.

[12] Utalt arra, hogy az 1000 db, a városi lögyakorlat során felvételezett lőszerből 300 db lőszer volt az, amit az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott nevében vett fel (és ami később a II. rendű vádlottnál lefoglalásra került), a további 700 db lőszer volt az, amit a saját nevében vett fel és amit a TEK-esek megtaláltak nála az elfogásakor. Ekörben álláspontja szerint vizsgálni kell, hogy a II. rendű vádlottnál megtalált 300 db lőszer megszerzése jogszerű volt-e, különös figyelemmel arra, hogy a parancsnoka tudtával, sőt, engedélyével szerezte meg őket. Kifogásolta, hogy indítványa ellenére a hamis magánokirat-felhasználásának vétsége – mint a másik, a vádlott terhére rótt bűncselekményhez képest a felelősségre vonás szempontjából jelentéktelen tárgyi súlyú bűncselekmény - miatt indult büntetőeljárást, nem szüntette meg a bíróság. A másik 700 db, az I. rendű vádlottól lefoglalt lőszerrel kapcsolatosan sérelmezte, hogy nem képezte vizsgálat tárgyát, hogy ezeknek a felettese engedélye alapján történt felvételezése jogszerű volt-e, egyebekben álláspontja szerint igen. Kifejtette, hogy onnan kezdve lehet egyáltalán bűncselekmény elkövetéséről beszélni, hogy a vádlott a lőteret a privát autójával a lőszerekkel együtt elhagyta. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozta azonban, hogy a lőtér elhagyásának pillanatától 8-20 percen belül sor került az I. rendű vádlott előállítására, ami olyan rövid időintervallum volt, hogy a szóba jöhető „tartás” elkövetési magatartás megállapítását kétségesse teszi. Határozott álláspontja szerint a vádlott nem gyakorolta huzamosabb ideig a hatalmat a 700 db lőszer fölött, nem valósult meg a huzamosabb ideig tartó birtoklás. Megjegyezte továbbá, hogy a bűncselekmény csak szándékosan követhető el, ezzel szemben a vádlott tudata nem fogta át a huzamosabb ideig történő birtoklást, nem kívánta, és nem is nyugodott bele abba.

[13] Utalt arra, hogy az eljárás során nem került megcáfолásra, hogy a vádlott akkor észlelte, hogy nála van az inkriminált lőszer mennyiség, amikor megállt a járművével a falu postájánál, ekkor pedig nyomban az eredeti úticéljától eltérve visszafordult a lőtér felé, hogy

elszámoljon a lőszerekkel. Így legfeljebb a tudatos gondatlanság lenne megállapítható a terhére, e cselekmény azonban gondatlanul nem követhető el. A laktanyán belül, az irodájában lefoglalt lőszerekkel kapcsolatosan kiemelte, hogy azok olyan lőszeresek voltak, amiket az egyes lövészeteken, versenyre való felkészüléseken nem lőtt el, illetve „leesett” lőszeresek voltak, amiket ő felettesi, parancsnoki engedéllyel gyűjtött össze. A társadalomra veszélyesség fokával kapcsolatosan érdemesnek tartotta megemlíteni, hogy a lőszereseket nem otthon, vagy máshol, hanem a saját irodájában tartotta a felettese tudtával, sőt, kifejezett engedélyével. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú katonai tanács a joghátrány meghatározásakor nem volt tekintettel az ítélet belső arányossága iránti elvárásra.

[14] Felhívta a figyelmet arra, hogy az I. rendű vádlott büntetlen előéletű, hazai és nemzetközi versenyeken is sikereket ért el, mint sportlövő, hírnevet és dicsőséget szerezve az alakulatnak, továbbá a kezdetektől fogva teljes körű ténybeli beismerő vallomást tett, 2 éven belül még szabálysértési eljárás sem indult ellene, 4 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik a saját háztartásában, továbbá egy nagykorú, a vádlott testvérénél élő gyermeke eltartásához is hozzájárul. A büntetési célok elérésének vizsgálatakor álláspontja szerint elkerülhetetlen annak vizsgálata is, hogy az alkalmazott szankció mennyiben hat ki a vádlott családjára. Értékelni kérte azt is, hogy a vádlott számára addig élethivatásnak tartott szolgálatteljesítés megszűnt, azóta vállalkozásba kezdett, ismételten családot alapított, életvitele arra utal tehát, hogy a büntetés már elérte célját, megvalósult a speciális prevenció.

[15] A II. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen tartott perbeszédében a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat fenntartotta. Elsőként kiemelte a katonai ítélezésben a bajtársiasság érvényre jutásának fontosságát, mivel jelen esetben álláspontja szerint a II. rendű vádlottat a bajtársiasság indította az I. rendű vádlott megsegítésére, ehhez képest az elsőfokú bíróság ezt figyelmen kívül hagyva kifejezetten megtorló jellegű joghátrányt alkalmazott. Érvelése szerint még amennyiben helyesnek is fogadjuk el az elsőfokú ítéletben foglalt minden tényt és minden jogi minősítést, akkor is az ítéletben a szankció tartamának megállapításakor a bíróság olyan dimenziókra volt figyelemmel, amik még a vádon túlterjeszkedve megállapított elsőfokú tényállásból sem következnek.

[16] Érvelése szerint ugyanis az elsőfokú bíróság abból a feltételezésből indult ki, hogy a vádlottak ellopták a vádban írt lőszereseket, annak ellenére, hogy ilyet tényként még a vádirat sem állított, de még az ítélet sem. Nehezményezte az I. rendű védőnek az ítélet belső arányosságának az I. rendű vádlott terhére történő megsértésével kapcsolatos felvetését. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság mindkét vádlott tekintetében túlterjeszkedett a vádon, a II. rendű vádlott esetében a 2 rb szolgálati visszaélés tekintetében mindenképpen. Nem kívánta megismételni, csak felhívta a figyelmet az írásbeli fellebbezésében kifejtettekre, melyben megjelölte, hogy mik azok a tényállásban írtak, melyeket az ügyészség sem állított a vádban, és a tettazonosság körében sem értékelhetők. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélelhozatal előtt felhívta az ügyészség figyelmét is az eltérő minősítés lehetőségére, amennyiben pedig az ügyészség azzal egyetértett volna, az ügydöntő határozat meghozataláig azokat belefoglalmazhatta volna a vádba, ez azonban nem történt meg.

[17] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 6. § (1) bekezdésében írt rendelkezés megsértése okán a 2 rb szolgálati visszaélés büntettére vonatkozó rendelkezést a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel a (3) bekezdésre az erre vonatkozó rendelkezést helyezze hatályon kívül és az emiatt indult büntetőeljárást szüntesse meg. Utalt arra, hogy amennyiben az ügyészség ezen két cselekmény miatt vádat kíván emelni, megteheti, amennyiben az elévülési idő még nem telt el, azonban nyomatékosította, hogy jogállamban a vád és az ítékezés elkülönül, így az ügyészség vádemelési monopóliumával kapcsolatos szerepét a bíróság nem veheti át.

[18] A Btk. 439. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző szolgálati feladat alóli kibúvás büntette vonatkozásában megállapított tényállást szükségesnek tartotta kiegészíteni azzal, hogy a II. rendű vádlott a nappali lögyakorlat után, a sötétedés beállta után tervezett éjszakai lövészetre történő várakozás ideje alatt indult I. rendű vádlott segítségére, azonban a lőtérrel való eltávozást megelőzően tanú2 lőtérügyeletes számára jelezte, hogy a löteret elhagyja és felhívta, hogy amíg vissza nem tér, felügyelje az állományt. Ezeknek a körülményeknek még a bűnösség megállapítása esetén is jelentősége van az alanyi bűnösség oldalán.

[19] Hangsúlyozta, hogy a II. rendű vádlott nem akarta magát kivonni a szolgálat alól, még ha szabálytalanul el is távozott a bajtársiasság jegyében oda, ahol egy beosztottja bajban volt. Kiemelte, hogy ez alatt az idő alatt valójában semmi nem történt volna a lőtérén, még ha a zászló fel is volt vonva. Úgy gondolta, hogy rövid idő múlva – legalábbis mire újra katonai feladatai lesznek - vissza fog térni a lőtérre, erre pedig alapos feltevése volt, nem számolhatott azzal, hogy a TEK őt személyi szabadságában korlátozni fogja. Kérte figyelembe venni, hogy a II. rendű vádlottnak a nyugdíjazásáig két év volt hátra, addig példa értékűen teljesítette a szolgálatát.

[20] A lőszerezettel visszaélés büntette tekintetében álláspontja szerint a védett jogtárgy nem sérült, de még amennyiben sérült is, a társadalomra veszélyessége hiányzik, hiszen védenca egy katonai objektumban, egy ráccsal elzárt folyosón lévő parancsnoki irodában lévő pánccelszekrényben tárolta a lőszereket. Amennyiben az ítéltábla a lőszerek nagy számára tekintettel meg is állapítaná a cselekmény társadalomra veszélyességét, akkor is annak enyhe fokát lehet csupán rögzíteni a fent hivatkozott körülményekre tekintettel. Hivatkozása szerint abban az esetben, ha a nyomozó ügyészség nem tartott volna kutatást az irodában, azok a lőszerek talán a mai napig ott lennének, védenca pedig szolgálati nyugdíjasként élvezné, amiért megdolgozott.

[21] Utalt arra is, hogy a vádiratban az ügyészség a bűnösség beismerése és a tárgyaláshoz való jogról lemondás esetére négy év börtönbüntetés kiszabását indítványozta, de a vádiratban szereplő egy, jelentős tárgyi súlyú bűncselekmény (robbantószerrel visszaélés büntette) miatt a bíróság felmentő rendelkezést hozott, ennek ellenére az ügyészség által tett alternatív indítványban írtánál nem szabott ki enyhébb büntetést. Kérte a vádlott javára figyelembe venni az időmúlást, a büntetlen előéletet, hogy nagykorú, de fogyatékkal élő gyermekének eltartásáról gondoskodik úgy, hogy felesége egészségi állapota is megkívánja a

folyamatos jelenlétét, gondviselését. Utalt a kiemelkedően hosszú szolgálati időre és a rendkívül kedvező parancsnoki jellemzésre is.

[22] Az I. rendű vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

[23] A II. rendű vádlott az utolsó szó jogán szintén csatlakozott a védőjéhez és hangsúlyozta, hogy a 39 és fél éves katonai szolgálata során az éves teljesítményértékelései, de még a legutóbbi parancsnoki jellemzése alapján is úgy érzi, jó katona volt, a szolgálati feladatait mindig a képességeinek megfelelően, a legmagasabb szinten próbálta ellátni. Kifejtette, hogy az, hogy 58 esztendősen befejeződött a katonai pályafutása, óriási törést okozott az életében. A családja, a felesége támogatását továbbra is élvezzi, méltányos, szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabását kérte.

[24] A másodfokú katonai tanács előjáróban rögzíti, hogy a Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészség a 6.Nyom.721/2021. számú vádiratával vádlott1 volt zászlós I. rendű vádlottat a Btk. 325. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csekély mennyiséget meghaladó lőszerrel visszaélés büntetével (I. vádpont), a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségével (II. vádpont), vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottat a Btk. 325. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csekély mennyiséget meghaladó lőszerrel visszaélés büntetével (III. vádpont), a Btk. 324. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző robbanószer megszerzésével, tartásával elkövetett robbantószerrel visszaélés büntetével (IV. vádpont), valamint a Btk. 439. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálati feladat alóli kibúvás büntetével (V. vádpont) vádolta.

[25] A vádat az ügyész a 2023. augusztus 10. napján tartott előkészítő ülésen a lefoglalt lőszerek számát illetően pontosította, valamint – már az V. vádpontot illetően a vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítását követően - a 2023. december 13. napján előadott perbeszédében a vádirat III. pontját azzal korrigálta, hogy az összes tényállásban megjelenő honvédségi lőszereket ismeretlen időpontban ismeretlen körülmények között jogosulatlanul szerezte meg a II. rendű vádlott és azokat magánál tartotta annak ellenére, hogy azokat nem tarthatta volna magánál.

[26] Az előterjesztett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján - figyelemmel a (4) bekezdésre, a II. rendű vádlott tekintetében hozott és fellebbezéssel nem támadott felmentő rendelkezés kivételével - teljes körűen bírálta felül.

[27] A teljes körű felülbírálatra tekintettel a másodfokú katonai tanács vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség

megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét.

[28] A fellebbviteli katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az előkészítő ülés és a tárgyalás során az eljárási szabályokat betartotta, eljárási szabálysértésre, ezen belül hatályon kívül helyezést eredményező abszolút vagy relatív eljárási szabálysértésre a jogosultak nem hivatkoztak.

[29] A törvényszék katonai tanácsa az ügyben a törvényes határidőben tűzött ki előkészítő ülésre határnapot. Az elsőfokú katonai tanács az előkészítő ülést a Be. LXXVI. fejezetében írt szabályok betartásával tartotta meg. A vádlottak felé intézett figyelmeztetések a jegyzőkönyv tanúsága szerint mindenre kiterjedőek voltak és mindenben megfeleltek a törvényi előírásoknak. Az előkészítő ülésen az I. rendű és II. rendű vádlott a bűnösségét a vádirat szerinti cselekményekben nem ismerte el, ezért a katonai tanács a Be. 503. § (1) bekezdése alapján a vádról mindkét vádlott esetében tárgyaláson határozott.

[30] Az elsőfokú katonai tanács a 2023. szeptember 19. napján megkezdett és több napra kitűzött tárgyaláson – több tanú meghallgatását követően – megállapította a vádtól eltérő minősítés lehetőségét akként, hogy II. rendű vádlott V. vádpontban írt cselekménye a Btk. 441. § (1) bekezdése szerinti szolgálati visszaélés büntettének is minősülhet a vádiratban írtakon túl.

[31] Az elsőfokú katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg és rögzítette az ítélet [6]-[26] bekezdéseiben. A tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az elsőfokú katonai tanács az ítélet [28]-[46] bekezdésében vette számba és az [47] bekezdéstől a [51] bekezdésig terjedően értékelte az általa megvizsgált bizonyítékokat.

[32] A cselekmények jogi minősítésével kapcsolatos álláspontját az ítélet [52] bekezdésétől a [76] bekezdéséig fejtette ki.

[33] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az elsőfokú bíróság irathűen rögzítette a vádlottak védekezését.

[34] Ezt összefoglalva vádlott1 zászlós I. rendű vádlott a nyomozás során előbb a tőle lefoglalt 700 db lőszer vonatkozásában beismerő vallomást tett, majd utóbb tényfeltáró vallomásában bűnösségét vitatta, miszerint a lövészetvezető engedélyével többször is vett fel lőszert, melyből lőtt is, majd lögyakorlat második és harmadik napján felvett lőszereket a lakósátrában tárolta, melyet azonban elbontották és a bontást végző katonák a lőszereket a

személyes felszerelésével együtt járműbe pakolták. Neki csak akkor jutott eszébe a nála maradt 700 lőszer, amikor a lőtérrel való távozását követően a TEK jelenlétét észlelte. A szolgálati helyén talált lőszerrel kapcsolatában nem tett vallomást. A bíróság előtt a tényállásban írt tényeket elismerte, a bűnösségét azonban csak részben ismerte el, a lőszerrel megszerzését hanyag lőszerkezelésének tudta be, a lőszerrel elvitelére irányuló szándékát tagadta, a lőszerrel egy részének elrejtését a pánikba esésével magyarázta. Arra hivatkozott még, hogy mivel löversenyre gyakorolt, meg volt engedve számára a nagyobb mennyiségű lőszer vételezése.

[35] vádlott² volt alezredes II. rendű vádlott a bíróság előtt nem tett vallomást, a bűnösségére nézve sem nyilatkozott, írásbeli vallomásában a III. tényállással kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a lőszerrel egy részére rendelkezett engedéllyel, az V. tényállási pont tekintetében pedig azt vallotta, hogy amikor elhagyta a löteret, nem folyt lövészet, nem gondolta, hogy a rendőrség eljárás alá fogja vonni és így nem tud visszatérni az éjszakai lövészetre.

[36] Az elsőfokú katonai tanács az I. rendű és II. rendű vádlottak védekezésének ellenőrzésére tanúként hallgatta ki tanú³ főtörzsőrmestert, tanú¹ zászlós, tanú⁴ főtörzsőrmestert, tanú⁵ alezredest, tanú⁶ főhadnagyot, tanú⁷ volt szakaszvezetőt, tanú² István őrnagyot, tanú⁸ törzsőrmestert, tanú⁹ főtörzsőrmestert, tanú¹⁰ igazságügyi fegyverszakértőt, szakértő¹ eseti tűzszerész szakértőt). Igazságügyi elmeorvosszakértőt rendelt ki I. rendű vádlott vonatkozásában. Emellett a releváns okirati bizonyítékokat, mint tanú¹⁰ igazságügyi fegyverszakértő által jegyzett fegyverszakértői véleményt, fegyverszakértői feljegyzést, informatikai szakértői véleményt, lefoglalási és kutatási jegyzőkönyveket, valamint az egyéb releváns okirati bizonyítékokat is törvényesen tette az eljárás részévé.

[37] Az általa számba vett bizonyítékok egyenkénti és összességében való értékelése és egybevetése alapján mérlegelési jogkörében állapította meg a tényállást, melynek során a vádirati tényállástól eltért.

[38] Ennek eredményeként pedig a II. rendű vádlott terhére a vádban írt bűncselekményeken túlmenően vádlott² volt alezredes esetében további 2 rb, a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálati visszaélés büntettének elkövetését is megállapította.

[39] Az ítéleti tényállás III. pontjával kapcsolatban, a [16] bekezdésben a vádtól eltérően rögzítette, hogy a II. rendű vádlott a Magyar Honvédség lőszeranyagába tartozó, az ítéletben sorolt lőszerrel 2022. február 8. napja után, mint az alakulat kiképzési főnöke, lövészetvezető, *szolgálati helyzetével visszaélve szerezte meg*. A [17] bekezdésben azt is rögzítette (ugyancsak a vádtól eltérően), hogy a tényállás ezen részében írt lőszerrel saját célra megszerzésére jogosultsággal nem rendelkezett, *ezáltal saját magának, mint sportlövőnek előnyt szerzett*.

[40] Az ítélet 26 bekezdés utolsó három sorában szintén a vádtól eltérően, az ott írtakon túl rögzítette, hogy az „utasítás adásával tanúl zászlós irányába vádlott² alezredes II. rendű vádlott a szolgálati helyzetével visszaélt abból a célból, hogy saját magát előnyben részesítse, hogy őt tanúl zászlós a megjelölt helyre szállítsa.

[41] Az eltérés indokaként arra hivatkozott, hogy a tényállás megállapítása során figyelemmel volt a Kúria és a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseire, a módosított és pontosított tartalmú vádra, mely szerint nem értékelhető a törvényes vád hiányaként és a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság egy bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító elkövetési magatartás kapcsán a tettazonosság keretei között a vádiratban le nem írt tény is megállapít és a cselekményt ennek figyelembe vételével értékeli (EBH 2011.2385., ítélet 47 bekezdés).

[42] Hivatkozott többek között a BH2014.331. számú eseti döntésben is megfogalmazott álláspontra, miszerint a vádelv nem jelent minden részletre kiterjedő szükségszerű azonosságot a vádban leírt és az ítéletben megállapított történeti tények között, annál is inkább, mivel a bíróság nincs kötve a vádbeli minősítéshez és az eltérő minősítés eltérő tényelemek megállapítását is szükségessé teheti az ítéletben. A bizonyítás eredményéhez képest tehát a bíróság pl. az elkövetés helye, módja, eszköze, eredménye, indítéka stb. tekintetében eltérhet a vádbeli ténymegállapításoktól anélkül, hogy ezzel a vádelvet sértené.

[43] Az irányadó, az elsőfokú katonai tanács által hivatkozott ítélkezési gyakorlatot nyilvánvalóan a másodfokú katonai tanács ismeri, követi. Jelen esetben azonban – egyetértve a II. rendű vádlott védőjével – megállapítható, hogy az elsőfokú katonai tanács az általa megállapított tényállásában a vádon túlterjeszkedett, az általa leírt tények nem illeszthetők a tettazonosság körébe.

[44] A Be. 6. § (1) bekezdése szerint a bíróság vád alapján ítélkezik, a (2) bekezdés garanciális elemként szabályozza, hogy a bíróság a vádon túl nem terjeszkedhet. A vád törvényességéről szóló I. BK vélemény I.3.a.) pontjában is rögzítésre került, hogy a Be. 6. § (2) és (3) bekezdése értelmében nem tekinthető a vád tárgyának a vádban nem szereplő személy cselekvősege, továbbá a vádban le nem írt cselekmény, s ehhez képest a bíróság a vádon túl nem terjeszkedhet, a vádat viszont köteles kimeríteni, ami azt jelenti, hogy a vád kereteit elsődlegesen a vád tárgyává tett cselekmények történeti tényállásának leírása határozza meg, a bíróság csak a leírt történést vizsgálhatja.

[45] A Be. 538. § (1) bekezdés b) pontja értelmében, ha az ügyész a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében úgy látja, hogy a vádlott más bűncselekményben is bűnös, mint amelyben vádat emelt, a vádat kiterjeszti. A (4) bekezdés szerint az ügyészség a

vádat legkésőbb az ügydöntő határozat meghozataláig módosíthatja. Fontos megjegyezni, hogy az idézett törvényi rendelkezések alapján a vád kiterjesztésének két feltétele van, egyfelől tartalmi összefüggésbeli feltétel, hogy az eredetileg vád tárgyává tett tényekkel összefüggő tényekre történhet a vád kiterjesztése, másfelől időbeli feltétel az, hogy a vád kiterjesztésére az ügydöntő határozathozatalt megelőző tanácsülésig kerülhet sor. A vád kiterjesztésének ezen felül további feltétele nincs.

[46] Ehhez képest azonban a fellebbviteli bíróság megállapította – egyetértve a II. rendű vádlott védője által hivatkozottakkal –, hogy a vádirat III. és V. tényállási pontjaihoz képest az ítélet III. és V. tényállási pontjai – fentebb hivatkozott bekezdésekben írtakkal – vádlott² volt alezredes II. rendű vádlott cselekvősege vonatkozásában olyan érdemi többletelemet tartalmaz, amely már túlmutat a BH 2014.331. számú eseti döntésben példálózó jelleggel sorolt tényállási elemeken, ezek a tényállás részek (szolgálati helyzetével visszaélve szerezte meg, saját célra megszerzésére jogosultsággal nem rendelkezőként ezáltal saját magának, mint sportlövőnek előnyt szerzett, szolgálati helyzetével visszaélt abból a célból, hogy saját magát előnyben részesítse azzal, hogy tanúl zászlós őt az általa megjelölt helyre szállította) nem képezték a vád tárgyát. Az ügyészség még a legvégső, a vádtól eltérő minősítés lehetőségére való felhívást követően, a vádmódosítás során sem tett ennek megfelelően a vádat módosító tényállításokat, melyek a II. rendű vádlott szándékával kapcsolatosan a vádtól eltérő tényállási elemek rögzítését indokolták volna. Nem tisztázott az sem, hogy a II. rendű vádlott milyen előnyt szerzett meg sportlövőként. Hangsúlyozza a másodfokú katonai tanács, hogy maga az ügyészség sem tette ezt vád tárgyává, a vádban nem szereplő körülményre bizonyítási eljárás nem folyt, ezen körülmények a későbbi vádmódosításban sem jelentek meg, nem képezték a vád tárgyát, a jogtalan előnyszerzési célzatra vonatkozóan levont következtetés a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján pusztán feltételezésen alapul.

[47] Ezen túlmenően a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az ítélezési gyakorlat alapján a tettazonosság keretein belül a bíróság a vád módosítása hiányában is állapíthat meg a vád által nem tartalmazott tényeket, azonban a tettazonosság keretein túlmutató tények bíróság általi megállapítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az ügyész a vádat e tényekre kiterjesztette. Ez a vádkiterjesztés magában foglalhatja a vádnak a tettazonosság keretein túlmutató tények vád tárgyává tételét is. Ebből következően a vád kiterjesztésének feltételét képező tartalmi összefüggés – a tettazonossághoz képest – az eredeti vád tárgyát képező tények körével fennálló lazább és távolabbi kapcsolat esetén is megállapítható (BH 2020.138.).

[48] A konkrét ügyben az ügyészség csupán a vádirati tényállást pontosította a perbeszédében a lőszerek számát illetően, olyan vádkiterjesztésre azonban, ami a vádirati tényállás alapján további bűncselekmény megállapítására szolgálhatna, nem került sor. Az ügyészség sem tette a vád tárgyává, hogy a vádlott szolgálati helyzetével, vagy hatalmával visszaélve jogtalan előnyt vagy hátrányt akart okozni, amely a vád tárgyává tett bűncselekményeken túl egy további katonai bűncselekmény megállapítására adhatna alapot.

[49] A fentiek alapján a másodfokú katonai tanács úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan, mivel a törvényszék katonai tanácsa a Be. 6. § (2) bekezdésének megsértésével túlterjeszkedett a vádon, megsértette a Be. 6. § (3) bekezdésében írt rendelkezést, amikor a II. rendű vádlott bűnösségét a vádban írtakon túl további 2 rb., a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálati visszaélés büntettségében is megállapította. A Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészség szolgálati visszaélés büntettségével nem vádolta meg vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlottat, a vádat nem is terjesztette ki erre a bűncselekményre, az elsőfokú bíróság pedig csupán az V. tényállási pont kapcsán hívta fel a figyelmet arra, hogy a vádbeli cselekmény a vádban írtan túl szolgálati visszaélés büntettségének is minősülhet. Egyebekben a vádirat a szolgálati visszaélés büntettségének megállapításához szükséges célzatot nem is tartalmazott, így az elsőfokú bíróság a tettazonosság kereteit túllépve rögzítette az ítélet [16], [17] bekezdésében, valamint a [26] bekezdés utolsó mondatában írtakat.

[50] Ezért az ítéltábla katonai tanácsa a Be. 593. § (1) bekezdése alapján az ítélet részbeni megalapozatlanságát akként küszöbölte ki, hogy az ítélet tényállásának [16] bekezdését, a [17] bekezdését, valamint a [26] bekezdés utolsó három sorát – miszerint „az utasítás adásával tanúl zászlós irányába vádlott2 alezredes II. rendű vádlott szolgálati helyzetével visszaélt abból a célból, hogy saját magát előnyben részesítse, hogy őt tanúl zászlós a megjelölt helyre szállítsa” - mellőzte.

[51] Nem alapos a vádlottak védőinek az előzőeken túlmutató hivatkozása a tényállás megalapozatlanságára. Az elsőfokú bíróság helyesen vetette el az I. rendű vádlott védekezését, a másodfokú katonai tanács egyet értett az ítélet [49]-[50] bekezdéseiben kifejtettekkel, a mellőzött tényállás részek kivételével.

[52] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A védők fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak, ezért a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül eltérő tényállás megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság a ténybíró, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összhatásában értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményére kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács e kötelezettségének eleget tett.

[53] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú katonai tanács által a fentiek szerint eszközölt korrekcióval már helyes, megalapozott, nem ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a felülbírálatára alapjául elfogadta.

[54] A vádlottak felmentésére irányuló fellebbezések nem alaposak.

[55] A másfokú katonai tanács egyetértett a törvényszék katonai tanácsának a jogi indokolás körében előadott azon okfejtésével, hogy a lőfegyverekről és lőszerokról szóló 2004. évi XXIV. törvény 1. § (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában e törvény hatálya nem terjed ki a Magyar Honvédség és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat által jogszerűen birtokolt lőfegyverekre, lőszerekre és egyéb fegyverekre, valamint ezeknek a felsorolt szervek által történő megszerzésére és az általuk üzemeltetett lőterekre. Ebből következően a Magyar Honvédség katonája szolgálat teljesítéshez, szolgálati feladat ellátásához szükséges, a belső szabályzók mentén birtokolt lőszerei és lőfegyverei a Btk. hatálya alá önmagukban ab ovo nem esnek, amíg azt a Honvédség tartja, tárolja, használja a Honvédség működési körében és szabályai szerint.

[56] A jelen felülbírálat tárgyát képező ítéletben rögzítettek alapján egyrészt a vádlottak által megszerzett lőszereknek csak egy része honvédségi lőszer, másrészt a vádlottak saját célra szerezték meg a honvédség tudta és akarata nélkül, ennek következtében a honvédségi lőszer a honvédség birtokából kikerült, azt a vádlottak saját használatra szerezték meg és tartották birtokukban, a lövészetben nem használták el, és a lőtérrel elszállították. A lőszerrel visszaélés büntettének törvényi tényállási elemeit mind a két vádlott megvalósította. A cselekmény társadalomra veszélyessége aggálytalanul megállapítható, különös tekintettel a vádiratban írt lőszer nagy számára is tekintettel, annak ellenére, hogy azok egy része az alakulaton belül került tárolásra.

[57] Az előzőek alapján nem foghatott helyt a vádlottak lőszerrel visszaélés büntettének vádja alóli felmentésére irányuló fellebbezések, melynek indokaként a társadalomra való veszélyesség hiányára hivatkoztak.

[58] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II. rendű vádlott védője által felhívott BH.1996.347 és BH.2002.339 számon közzétett eseti döntés megállapításai a jelentős mennyiségű, ismeretlen eredetű nem katonai lőszer megszerzése miatt nem lehetnek irányadóak a jelen büntető ügyben, a II. rendű vádlott felmentésére nem vezethetett. A másodfokú bíróság azonban a büntetés kiszabásakor figyelembe vette, hogy ezek a lőszer a II. rendű vádlott részéről az alakulat területén kerültek tárolásra, és a vádlottak hivatásuknál fogva rendszeresen kerültek kapcsolatba lőszerrel.

[59] Az I. rendű vádlott esetében nem képezte vita tárgyát a Btk. 345. §-a szerinti hamis magánokirat felhasználása vétségének megállapíthatósága, a II. tényállási pontban írt cselekmény minősítése törvényes. E bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megvalósulását az érdekeltek nem vitatták. Nem alapos az I. rendű vádlott védőjének e

cselekmény társadalomra való veszélyességének hiányára történő utalása, mivel az a lőszerrel visszaélés bűncselekményéhez kapcsolódott.

[60] A másodfokú katonai tanács az ítélet indokolási részéből az [59] és [60] bekezdését mellőzi, tekintettel arra, hogy a fentiek alapján a vádiratban írtakon túlmenően a Btk. 441. § (1) bekezdése szerinti szolgálati visszaélés büntettének megállapítása jelen esetben mind a III., mind pedig az V. tényállási pont esetében törvényben kizárt.

[61] Ezen túlmenően egyetértett a másodfokú katonai tanács az elsőfokú katonai tanács álláspontjával és elvetette a II. rendű védő érvelését, miszerint a II. rendű vádlott nem számíthatott arra, hogy az éjszakai lövészeti gyakorlat megkezdéséig ő, mint lövészetvezető nem fog tudni visszatérni a lőtérre, ezzel pedig a lögyakorlat megghiúsul. Ezzel szemben az éjszakai lövészethez szükséges sötétség beálltára várakozó lövető és végrehajtó állomány hátrahagyása a lövészetvezető és egyben legmagasabb beosztású szolgálati személy, azaz a II. rendű vádlott által, aki ráadásul még a lőszerelosztó parancsnokot és a lögyakorlat kivitelezéséhez szükséges lőszer egy részét is magával vitte, mely azt eredményezte, hogy a dandárlövészet, mint fontos szolgálati feladat egy része megghiúsult. Ezzel a szolgálatra nemcsak a jelentős hátrány veszélyét, hanem annak bekövetkezését is okozva a II. rendű vádlott megvalósította a Btk. 439. § (1) és (2) bekezdése szerinti szolgálati feladat alóli kibúvás büntettét. A II. rendű vádlott, mint lövészetvezető az ezzel kapcsolatos, az éjszakai lövészetet megelőző és azzal összefüggő kötelmeit az eltávozása okán nyilvánvalóan nem tudta ellátni, a lőtér elhagyásával a terhére rótt katonai bűncselekmény már megvalósult, a szolgálatra jelentős hátrány veszélye előállt. Az ezt követően történtek már csak a szolgálatra jelentős hátrány bekövetkeztését jelentették, nevezetesen, hogy a lögyakorlat végrehajtása ténylegesen megghiúsult. Ezzel a védett jogtárgy – a konkrét szolgálat tervezhetőségéhez és szabályos ellátásához fűződő társadalmi érdek – kétséget kizáró módon sérült, mégpedig a vádlott szándékos, nem pedig gondatlan magatartása miatt, hiszen a II. rendű vádlottat az I. rendű vádlott azért hívta segítségül, mert őt rendőri intézkedés alá vonták. Így a másodfokú katonai tanács határozott álláspontja szerint fel sem merülhet, hogy a II. rendű vádlott bűnössége azért nem állapítható meg, mert nem kellett számítania arra, hogy esetlegesen az éjszakai lövészet megkezdéséig nem ér vissza (a bűncselekmény már a lőtér elhagyásával megvalósult). Ezért megalapozatlan az a felvetés is, hogy a szándéka még eshetőlegesen sem terjedt ki arra, hogy a szolgálattól távol maradjon, a lőtér szándékos elhagyásával a bűncselekmény befejezetté vált.

[62] Itt kíván rámutatni a fellebbviteli katonai tanács, hogy a Btk. 441. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálati visszaélés büntettének védett jogi tárgya a katonai rend és fegyelem, a szolgálati viszony rendeltetésszerű gyakorlásához fűződő társadalmi érdek. A szolgálati visszaélés büntette 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett szubszidiárius bűncselekmény, ezért amennyiben az elkövető súlyosabban büntetendő bűncselekmény törvényi tényállási elemeit is teljes egészében megvalósítja, cselekménye e súlyosabb bűncselekmény szerint minősül, és nem állapítható meg ezzel halmazatban a szolgálati visszaélés büntette.

[63] A fentiekből következően a III. tényállási pontban írt tényállás alapján megállapított, a Btk. 325. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett csekély mennyiséget meghaladó lőszerrel visszaélés büntette mellett a szubszidiaritás elvére tekintettel még abban az esetben sem lenne megállapítható a szolgálati visszaélés büntette, amennyiben a jogtalan előny szerzésének célzata miatt a szolgálati visszaélés büntettének valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult volna. Jelen esetben azonban a vádirati tényállás nem rögzítette a jogtalan előny szerzésének célzatát, azt az ítéleti tényállásban is vádon túlterjeszkedve állapította meg a törvényszék, így azt a másodfokú katonai tanács a fentiek szerint kirekesztette. Azonban szükséges hangsúlyozni, hogy még ellenkező esetben sem lenne megállapítható a két bűncselekmény egymás mellett, az alaki halmazatuk csak látszólagos lenne.

[64] A szolgálati feladat alóli kibúvás büntette mellett alaki halmazatban szintén nem lehet megállapítani a szolgálati visszaélés büntettét. Ebben az esetben a specialitás elve zárja ki az azonos büntetésű – 3 évig terjedő szabadságvesztés – bűncselekmények alaki halmazatát. Csak a több ismérvvvel rendelkező szolgálat alóli kibúvás róható az elkövető terhére.

[65] Az elsőfokú katonai tanács tehát jórészt okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, az csak a fentebb kifejtettek alapján szorult helyesbítésre.

[66] A kiszabott büntetések enyhítésére irányuló fellebbezések alaposak.

[67] Az elsőfokú katonai tanács a büntetés kiszabása körében helyesen járt el, amikor enyhítő körülményként vette figyelembe az elkövetés óta bekövetkezett időmúlást, azt, hogy a vádlottak gyermekek eltartásáról gondoskodnak, továbbá, hogy a büntetőügy kapcsán a szolgálati viszonyuk megszűnt. Az I. rendű vádlott javára a hosszú, míg a II. rendű vádlott javára szolgál még a kiemelkedően hosszú szolgálati idő (a II. rendű vádlottnak csupán két esztendő volt hátra a szolgálati nyugdíjkorhatár eléréséig), illetőleg a rendkívül pozitív parancsnoki jellemzés. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint azonban szintén a vádlottak javára kell értékelni a részbeni ténybeli beismerő vallomást, de még inkább a másodfokú nyilvános ülésen is közvetlenül tapasztalt megbánó magatartást, a rendezett családi és életviszonyokat, azt, hogy a II. rendű vádlott fogyatékkal élő gyermek eltartásáról is gondoskodik, illetve felesége pszichiátriai kezelésének tényét.

[68] Ugyanakkor kétségtelen tény, hogy a jogellenesen tartott lőszer mennyisége súlyosító körülmény mindkét vádlott vonatkozásában, illetve a II. rendű vádlott esetében az, hogy kiképzési főnökként az adott dandárszintű egység legmagasabb, a kiképzésért felelős beosztású személye volt, és mint ilyen, kötelessége lett volna a lőszer kiképzési célú felhasználásának megkövetelése, illetve ellenőrzése. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a vádlottakkal szemben a Btk. 79. §-ban írt büntetési célok eléréséhez mindenképpen a Btk. 36. §-a szerinti szabadságvesztés büntetés kiszabása szükséges. Helyesen állapította meg

a törvényszék, hogy a középmenték az I. rendű vádlott esetében 5 év 6 hónap, a II. rendű vádlott esetében pedig – helyesen – 6 év 6 hónap. Azonban a másodfokú bíróság a vádlottak javára szolgáló körülmények számára és különösen a II. rendű vádlott esetében azok nyomatékára tekintettel úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok a szabadságvesztés büntetések tartamának csökkentésével, emellett a büntetések végrehajtásának felfüggesztésével is elérhetők. Nem merült fel arra adat, hogy a vádlottak a honvédségen kívül állóknak akarták volna átadni az általuk jogellenesen megszerzett lőszereket, azt ne saját célra, versenyre való felkészülésük érdekében kívánták volna felhasználni. A fegyveres szolgálatot ellátó vádlottak cselekményének konkrét társadalomra való veszélyességének alacsonyabb szintje nem indokolja a törvény szigorának alkalmazását.

[69] Erre tekintettel az ítéltábla az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 évre csökkentette, annak végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezés figyelembe vétele mellett börtön fokozatban határozta meg, míg a II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát ugyancsak 2 évre enyhítette, a végrehajtási fokozat érintetlenül hagyása mellett. Figyelemmel arra, hogy a cselekmény konkrét társadalomra veszélyessége csekélyebb, tekintettel arra, hogy mivel sem az I. rendű, sem pedig a II. rendű vádlott által birtokolt lőszerek vonatkozásában nem merült fel arra utaló adat, hogy valós lehetősége volt annak, hogy a lőszerek illetéktelen személyek birtokába kerüljön ki, a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján a próbaidőre felfüggesztette, a felfüggesztés tartamát az ítélet belső arányait is figyelembe véve az I. rendű vádlottnál 4, míg a II. rendű vádlottnál 3 évben határozta meg. A differenciálásnál figyelemmel volt az ítéltábla arra, hogy I. rendű vádlott el is vitte az alakulat hatóköréből az általa megszerzett lőszereket, így cselekménye súlyosabb megítélés alá esik, mint II. rendű vádlotté, aki a jogellenesen megszerzett lőszereket munkahelyén tárolta.

[70] A szabadságvesztés büntetések végrehajtásának esetleges elrendelése esetére a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

[71] Az ítéltábla katonai tanácsa vizsgálta, hogy a vádlottak a Btk. 102. § (1) bekezdésében írt előzetes mentesítésre érdemesek-e, azonban e körben még a feltárt enyhítő körülmények számára és súlyára tekintettel sem látta indokoltnak a vádlottak előzetes mentesítésben részesítését a terhükre rótt bűncselekmények tárgyi súlya, illetve II. rendű vádlott esetében arra is figyelemmel, hogy kiképzésért felelős szakbeosztású személyként kiemelkedően nagy felelőssége lett volna a lőszerek kiképzési célú felhasználása szabályainak betartása.

[72] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtását próbaidőre felfüggesztette, a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetésre vonatkozó rendelkezést mellőzte.

[73] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az eljárást megszüntető rendelkezés ellenére nem nyílik meg a II. rendű vádlott részére a harmadfokú eljárás lehetősége, a határozat megszüntető része nem ügydöntő, továbbá az a téves minősítés kijavítását jelenti.

[74] A BH 202. 139. számú eseti döntés alapján a másodfokú bíróság határozatával szemben bejelentett másodfellebbezés csak ügydöntő határozattal szemben érvényesíthető. A törvény ugyanis a másodfokú bíróság határozata ellen csak abban az esetben teszi lehetővé a további jogorvoslatot, ha a büntetőjogi főkérdésekben születik az elsőfokú bíróság határozatához képest ellentétes döntés. A nem ügydöntő végzés elleni fellebbezést elbíráló másodfokú határozattal szemben nincs helye további jogorvoslatnak a Be. 579. § (3) bekezdése, a Be. 614. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján. A vádon túlterjeszkedés esetén a másodfokú bíróság nem ügydöntő határozattal helyezi hatályon kívül az elsőfokú bíróság határozatát és szünteti meg az eljárást.

[75] A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság – helyes indokai alapján – helybenhagyta.

[76] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2025. február 21.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados s.k.

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

előadó bíró

bíró

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.I.26/2023/37. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.40/2024/21. számú ítéletében írt változtatással vádlott1 volt zászlós I. rendű és vádlott2 volt alezredes II. rendű vádlott tekintetében 2025. február 21. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2025. február 21.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke

..